

Εἶπεν ὁ Κύριος τὴν παραβολὴν ταύτην· ἄνθρωπός τις ἐποίησε δεῖπνον μέγα καὶ ἐκάλεσε πολλούς· 17 καὶ ἀπέστειλε τὸν δούλον αὐτοῦ τῇ ὥρᾳ τοῦ δεῖπνου εἰπεῖν τοῖς κεκλημένοις [δοτ. πληθ. τοῦ ἄρσεν. τῆς μετοχῆς τοῦ ῥ. Μ.Φ. καλέομαι-οὔμαι (Ε.Φ.: καλέω-ῶ= ὀνομάζω, προσκαλῶ, συγκαλῶ· ἐδῶ ἢ 2^η σημασία)]· ἔρχεσθε, ὅτι ἤδη ἔτοιμά ἐστι πάντα. 18 καὶ ἤρξαντο ἀπὸ μιᾶς παραιτεῖσθαι πάντες. ὁ πρῶτος εἶπεν αὐτῷ· ἀγρὸν ἠγόρασα, καὶ ἔχω ἀνάγκην ἐξελθεῖν καὶ ἰδεῖν [: νά δῶ· ἀπαρέμφατο Ἄορ. β' (εἶδον) τοῦ ῥ. ὀράω-ῶ] αὐτόν· ἐρωτῶ [: ζητῶ νά μάθω κάτι· παρακαλῶ· (ἐδῶ ἢ 2^η σημασία)· ἐρωτάω-ῶ] σε, ἔχε με παρητημένον [ἄρσεν. τῆς μετοχῆς Πρκμ. (παρήτημαι) τοῦ σύνθετου ῥ. Μ.Φ. παρά+αἰτέομαι-οὔμαι= αἰτοῦμαι καὶ λαμβάνω ἄδεια ἀπὸ κάποιου· ἀπωθῶ, ἐγκαταλείπω μέ τῆ θέλησή μου]. 19 καὶ ἕτερος εἶπε· ζεύγη βοῶν ἠγόρασα πέντε, καὶ πορεύομαι δοκιμάσαι αὐτά· ἐρωτῶ σε, ἔχε με παρητημένον. 20 καὶ ἕτερος εἶπε· γυναῖκα ἔγημα [ἀ' πρόσωπο Ἄορ. (ἔγημα) ἐνικ. ἀριθμ. τοῦ ῥ. Ε.Φ. γαμέω-ῶ= νυμφεύομαι], καὶ διὰ τοῦτο οὐ δύναμαι ἐλθεῖν [: νά ἔρθω· ἀπαρέμφατο Ἄορ. β' (ἦλθον) τοῦ ῥ. Μ.Φ. ἔρχομαι]. 21 καὶ παραγενόμενος ὁ δούλος ἐκεῖνος ἀπήγγειλε [γ' πρόσωπο ἐνικ. ἀριθμ. Παρατατικῷ (ἀπήγγειλον) τοῦ ῥ. Ε.Φ. ἀπαγγέλλω· σύνθετο: ἀπό+ἀγγέλλω= γνωστοποιῶ δι' ἀγγέλου, μηνύω, ἀναγγέλλω] τῷ κυρίῳ αὐτοῦ ταῦτα. τότε ὀργισθεὶς ὁ οἰκοδεσπότης εἶπε τῷ δούλῳ αὐτοῦ· ἔξελθε ταχέως εἰς τὰς πλατείας καὶ ρύμας [ρύμη= στενή ὁδός, σοκάκι (>ῥ. ῥέω)] τῆς πόλεως, καὶ τοὺς πτωχοὺς καὶ ἀναπήρους καὶ χωλοὺς καὶ τυφλοὺς εἰσάγαγε ὧδε [: ἐδῶ]. 22 καὶ εἶπεν ὁ δούλος· κύριε, γέγονεν [γ' πρόσωπο ἐνικῷ ἀριθμ. Παρακειμένου (γέγονα) τοῦ ῥ. Μ.Φ. γίγνομαι] ὡς ἐπέταξας [β' πρόσωπο ἐνικῷ ἀριθμ. Ἄορ. (ἐπέταξα) τοῦ ῥ. Ε.Φ. ἐπιτάσσω· σύνθετο: ἐπί+τάσσω= ἐπιβάλλω ὡς καθῆκον, προστάσσω, ἐντέλλομαι], καὶ ἔτι τόπος ἐστί. 23 καὶ εἶπεν ὁ κύριος πρὸς τὸν δούλον· ἔξελθε εἰς τὰς ὁδοὺς καὶ φραγμοὺς καὶ ἀνάγκασον εἰσελθεῖν [ἀπαρέμφ. Ἄορ. β' (εἰσήλθον) τοῦ ῥ. Μ.Φ. εἰσέρχομαι· σύνθετο: εἰς+ἔρχομαι], ἵνα γεμισθῇ [γ' πρόσωπο ἐνικ. ἀριθμ. ὑποτακτικῆς ἐγκλίσεως Παθ. Ἄορ. (ἐγεμίσθην) τοῦ ῥ. Μ.Φ. γεμίζομαι (Ε.Φ.: γεμίζω)] ὁ οἶκος μου. 24 λέγω γὰρ ὑμῖν ὅτι οὐδεὶς τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶν κεκλημένων γεύσεται μου τοῦ δεῖπνου. πολλοὶ γὰρ εἰσι κλητοὶ [ὀνομαστικὴ πληθυντ. γένους ἄρσεν. τοῦ ἐπιθ. ὁ κλητός, ἢ κλητή, τό κλητόν= αὐτός πού ἔχει (προσ)κληθεῖ, καλεσμένος], ὀλίγοι δὲ ἐκλεκτοί.

15/12/2019, Κυριακή ΙΑ' Λουκᾶ, Λουκ. ιδ' 16-24,
Ἡ παραβολὴ τοῦ Μεγάλου Δείπνου

ΔΑΝΕΙΣΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ Ἱεροῦ Ναοῦ Ἁγίου Γερασίμου Ἰλισίων

Διαδικτυακά μαθήματα γιὰ τὴν κατανόηση
τῆς ἐκκλησιαστικῆς γλώσσης

www.agios-gerasimos.gr

Ἀθήνα 2019

ΜΑΘΗΜΑ 2^ο

Β. Συλλαβές

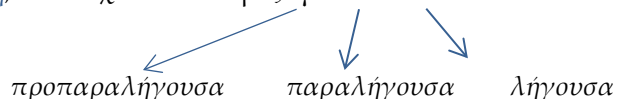
ΣΥΛΛΑΒΕΣ – ΣΥΛΛΑΒΙΣΜΟΣ

Συλλαβή: λέγεται τό τμήμα τῆς λέξης πού ἀποτελεῖται ἀπό:

- ἓνα σύμφωνο μαζί μέ ἓνα φωνῆεν ἢ μία δίφθογγο
π.χ. σῶ-μα, πε-δί-ον (ἕκταση γῆς), παι-δί-ον (μικρός παῖς)
- ἓνα καί περισσότερα σύμφωνα μαζί μέ ἓνα φωνῆεν ἢ μία δίφθογγο
π.χ. πρω-ῖ, ἐκ-στρα-τεύ-ω, σταυ-ρός
- ἓνα φωνῆεν ἢ μία δίφθογγο π.χ. ἔ-λα, αὔ-ρι-ο.

☞ Ἡ λέξη ὀνομάζεται ἀπό τόν ἀριθμό τῶν συλλαβῶν της (μετρώντας ἀπό τό τέλος τίς συλλαβές):

- **μονοσύλλαβη**, ὅταν ἔχει 1 συλλαβή: οὖν (=λήγουσα)
- **δισύλλαβη**, ὅταν ἔχει 2 συλλαβές: Θε-οῦ (Θε = παραλήγουσα / -οῦ = λήγουσα)
- **τρिसύλλαβη**, ὅταν ἔχει 3 συλλαβές: γί - νε - σθε

- **πολυσύλλαβη**, ὅταν ἔχει 4 καί περισσότερες συλλαβές: σω-φρο-σύ-νη

Συλλαβισμός:

Στό γραπτό λόγο ὑπάρχει ἡ ἀνάγκη νά χωριστεῖ μιά λέξη, ὅταν δέν χωράει ὀλόκληρη στήν ἴδια γραμμή. Ὁ χωρισμός τῶν λέξεων σέ συλλαβές ἀκολουθεῖ τούς ἐξῆς κανόνες:

- ἓνα σύμφωνο πού βρίσκεται ἀνάμεσα σέ δύο φωνήεντα (ἢ ἀνάμεσα σέ ἓνα φωνῆεν καί μία δίφθογγο) συλλαβίζεται μέ τό δεύτερο φωνῆεν ἢ τή δίφθογγο,

π.χ. ἔ-χω, κα-λη-μέ-ρα, στρα-τευ-μα

- δύο σύμφωνα πού βρίσκονται ἀνάμεσα σέ δύο φωνήεντα συλλαβίζονται μέ τό δεύτερο φωνῆεν, ἄν ἀρχίζει ἀπό αὐτά ἑλληνική λέξη,

π.χ. πέ-τρα (τρόπος), γί-νε-σθε (σθένος),

ἀλλά: ἄ-γαλ-μα, σύμ-φω-νο, ἀρ-γυ-ρός (λμ, μφ, ργ: δέν ἀρχίζει λέξη, συνεπῶς χωρίζονται)

ἀλ-λιῶς, θάρ-ρος (χωρίζονται καί τά δύο ὁμοια σύμφωνα)

- τρία ἢ περισσότερα σύμφωνα πού βρίσκονται ἀνάμεσα σέ φωνήεντα συλλαβίζονται μέ τό ἐπόμενο φωνῆεν, ἄν καί ἀπό τά τρία σύμφωνα ἀρχίζει ἑλληνική λέξη ἢ τουλάχιστον ἄν ἀρχίζει ἀπό τά δύο πρῶτα σύμφωνα. Σέ διαφορετική περίπτωση χωρίζονται,
π.χ. ἐ-χθρός (χθόνιος), ἰ-σχός (σχῆμα),
ἐ-στρά-τευ-μαι (στεῖρος), ἔ-στρε-ψε (στροφή)
- **ἀλλά:** ἄν-θρω-πος, ἄν-δρες (νθρ, νδρ: δέν ἀρχίζει λέξη)

- Τά συμπλέγματα (δίψηφα σύμφωνα) μπ, ντ, γκ, τσ, τζ δέν χωρίζονται.
π.χ. ἔ-να-ντι
- Οἱ δίφθογγοι (κύριοι καί καταχρηστικοί) θεωροῦνται στόν συλλαβισμό ὡς ἓνα φωνῆεν, δέν χωρίζονται: π.χ. εἶ-ναι, θαῦ-μα.

☞ Ἡ συλλαβή ὀνομάζεται:

βραχύχρονη ἢ βραχεῖα, ἄν σέ αὐτήν ὑπάρχει βραχύχρονο φωνῆεν ἢ βραχύχρονη δίφθογγος, π.χ. Θε - ός, κῆ - ποι

μακρόχρονη ἢ μακρά ἢ φύσει μακρά, ἄν σέ αὐτήν ὑπάρχει μακρόχρονο φωνῆεν ἢ μακρόχρονη δίφθογγος, π.χ. Θε - οῦ, νῆ - σος

θέσει μακρά, ἄν σέ αὐτήν ὑπάρχει βραχύ (ἢ δίχρονο) φωνῆεν καί ἀκολουθοῦν δύο (2) ἢ περισσότερα σύμφωνα ἢ ἓνα διπλό (ζ, ξ, ψ),

π.χ. ἄλλος, πειράζω, αὔλαξ

(καί στις τρεῖς περιπτώσεις τό “α” εἶναι θέσει μακρό -διότι ἀκολουθεῖται εἴτε ἀπό δύο σύμφωνα εἴτε ἀπό διπλό σύμφωνο ‘ζ, ξ’- συνεπῶς στόν τονισμό λογίζεται ὡς βραχύ, ἄρα ἡ τονιζόμενη συλλαβή θά πάρει τόν ἀνάλογο τόνο: ὀξεῖα στίς δύο πρῶτες περιπτώσεις καί περισπωμένη στήν τρίτη περίπτωση, [βλ. κανόνες τονισμοῦ στήν ἐνότητα πού ἀκολουθεῖ «δ. ΤΟΝΟΙ-ΠΝΕΥΜΑΤΑ»]).